



Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lajin pesien siirtoa ja hävittämistä

Hakija

Metsänhoitoyhdistys Pirkanmaa ry / Saara Latvajärvi

Asia

Lupahakemus tervapääskyn (*Apus apus*) ja räystäspääskyn (*Delichon urbicum*) pesien hävittämiseksi energiapuutermiinalin rankapuupinoista kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi sekä metsille aiheutuvan vakavan vahingon torjumiseksi ajalla 12.12.2024- 31.12.2034 Hämeenkyrössä, Pirkanmaalla.

Hakemus

Hakija hakee lupaa ensisijaisesti siirtää ja toissijaisesti hävittää energiapuutermiinalin rankapuupinoissa sijaitsevat tervapääskyn ja räystäspääskyn pesät. Rankapinoissa sijaitsevat pesät on siirrettävä tai hävitettävä, jotta puut voidaan hakettaa ja toimittaa biopolttoainetta huoltovarmuuskriittisille toimijoille kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden kannalta merkittävän lämmöntuotannon turvaamiseksi.

Laki metsätuhojen torjunnasta velvoittaa myös estämään tuhohyönteisten leviämisen puutermiinalista ympäröiviin metsiin. Tämä tarkoittaa sitä, että alueella olevat puut on kuljetettava pois vuosittain määräaikaan mennessä. Tämä tapahtuu hakkeen muodossa.

Haketus, hakkeen kuljetus ja termiinalin täyttö on jaksottaista, ei koko aikaista. Kun alueella ei ole toimintaa ja puut ovat kuivumassa, niin alue on "lepotilassa". Haketustoiminta ajoittuu pesimäkauden (1.4.–31.7.) ulkopuolelle.

Mikäli pesiä ei löydetä (rankapuupinot ovat valtavia, eikä pesiä ole löydetty) päätyvät ne rankojen mukana hakkeeksi. Pesien määrästä ei ole tietoa, mutta hakija voi suunnitella ja ajoittaa toiminnan siten, että termiinalialueella on aina rankapinoja, jolloin haketuksen ulkopuolelle jäävissä pinoissa olevat pesät säästyvät ja ovat käytettävissä uudella pesimäkaudella. Alueelle jää pesimäkäyttöön pesiä. Lupaa ei haeta pesimäkaudelle.

Lupaa haetaan toistaiseksi voimassa olevaksi. Termiinalitoiminnalle ei ole määriteltä tarkkaa päättymispäivää, mutta toiminnan arvioidaan jatkuvan alueella 5–10 vuotta. Haketus ja hakkeen kuljetus voidaan järjestää pesimäkauden ulkopuolella, syys- ja talvi kuukausina.

Alueelle on tehty luontoselvitys kesällä 2024. Selvityksen mukaan räystäs- ja tervapääskyjä tavattiin selvitysalueen sorapintaisessa keskiosassa, jossa hakkuualueilta korjattua puuta varastoidaan suurissa pinoissa. Puupinot tarjoavat pääskyille suojaisia pesäpaikkoja ja aukeita alueita ravinnonhankintaan. Koska puunhaketustoiminta keskittyy talvikuukausille, ei toiminnan pöly- ja meluvaikutuksilla arvioida olevan sanottavammin vaikutusta linnuston pesintään. Sen sijaa puupinojen kasaus ja siirtely voi vaikuttaa pääskyjen potentiaaliseen pesäpaikkatarjontaan.

Varsinais-Suomen ELY-keskus pyysi luontoselvityksen tehnyttä Envineer Oy:tä tarkentamaan, kuinka paljon pääskyjä alueella arvioidaan pesineen. Konsultin arvion

mukaan pääskyjä lensi rankapinojen ympärillä kymmenkunta, mutta yksilöiden osalta ei ole käytettävissä tarkempia kirjauksia.

Hämeenkyrön elinympäristölautakunnan lupajaosto on myöntänyt hakijalle ympäristöluvan (Dnro HMK 2024-174) runkopuun varastointiin, haketukseen ja hakkeen varastointiin Pentinmaan terminaalissa kiinteistöllä 108-426-3-217. Lupa on voimassa toistaiseksi.

Määräykset, joita hakemus koskee

Tervapääsky ja räystäspääsky ovat luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettuja. Lisäksi lajit ovat erittäin uhanalaisia.

Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitettujen eläinlajien pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitysasteiden ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen on kielletty. Pesiä koskeva kieltö on voimassa pesimäajan ulkopuolella, kun kyse on toistuvasti käytettävästä pesästä. Terva- ja räystäspääsky käyttävät samoja pesiä toistuvasti.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi ja metsille aiheutuvan vakavan vahingon estämiseksi. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle luvan rankapuupinoissa olevien pääskyjen pesien hävittämiseen alla luetelluin ehdoin.

- 1 Lupa on voimassa pesimäkauden ulkopuolella (1.9.–31.3.) vuoden 2034 loppuun asti.
- 2 Tällä luvalla saa hävittää rankapuupinoissa olevat terva- ja räystäspääskyjen pesät hakemuksen mukaiselta alueelta.
- 3 Hävitettyjen pesien korvaamiseksi alueelle tulee ennen vuoden 2025 pesimäkautta sijoittaa yhteensä 10 keinopesää (5 kullekin lajille) paikkaan, jossa pääskyt voivat pesiä rauhassa eikä niistä ole häiriötä haketustoiminnalle. Keinopesien sijoittelussa tulee huomioida lajien pesimäbiologia.
- 4 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 5 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimesta) ja pyydettyäessä lupa on esitettävä.
- 6 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
- 7 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista yhdessä Pirkanmaan ELY-keskuksen kanssa. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 8 Luvan käytöstä tulee raportoida vuosittain seuraavan vuoden tammikuun loppuun (31.1.) mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/8694/2024 varustettuna. Raportissa tulee ilmetä alueelle asennettujen keinopesien sijainnit sekä arvio niissä tapahtuneista pesinnöistä vuoden 2025 osalta, sekä jatkossa toiminnan aikana rankapuupinoista löydettyjen pesien määrä.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi sekä metsille aiheutuvan vakavan vahingon estämiseksi. Metsätuhojen torjumisesta säädetyn lain 1 §:n mukaan

lain tarkoituksena on metsien hyvän terveydentilan ylläpitäminen ja metsätuhojen torjuminen, ja sitä sovelletaan hakemuksen mukaisiin terminaalivarastoihin.

Biotermiinalin toiminnalla pyritään turvaamaan biopolttoaineen riittävyys lämmöntuotannossa. Kyseessä on ihmisten hyvinvoinnin kannalta kriittinen palvelu, joka häiriintyy, mikäli tarkoitusta varten varastoituja rankoja ei voida käyttää. Lisäksi puun varastointi altistaa puuterminaalialia ympäröivät metsät metsätuhoille, mistä saattaa seurata metsille aiheutuva vakava vahinko.

Hakemustietojen mukaan rankapuupinoissa olevia pesintöjä ei ole päästy varmistamaan, eikä pesien tarkka lukumäärä ole tiedossa. Koska rankapuupinot täytyy poikkeusperusteiden mukaisista syistä päästä hakettamaan ennen seuraavaa pesimäkautta, on hakija varovaisuusperiaatteen mukaisesti hakenut rankapinojen hävittämiseen poikkeuslupaa. Konsultti on arvioinut rankapinojen tuntumassa lentäneiden pääskyjen määräksi kymmenkunta lintua. Havainnon tekoaikaan kesäkuussa toinen emoista on todennäköisesti ollut hautomassa, joten pesintöjen määräksi on arvioitu kymmenen. Lupaehtojen mukaisesti hakijan tulee asentaa sekä terva- että räystäspääskyille yhteensä kymmenen keinopesää, viisi kummallekin lajille. Pesien sijoittelussa tulee huomioida lajien pesimäbiologia. Pesät tulee myös sijoittaa paikkaan, jossa linnut voivat pesiä rauhassa, eikä niistä ole häiriötä toiminnalle. Korvaavien toimenpiteiden johdosta rankapuupinoissa olevien pesien hävittämällä ei arvioida olevan heikentävää vaikutusta terva- ja räystäspääskyjen suotuisan suojelutason saavuttamiselle.

Koska rankapuupinot muodostavat jatkossakin pääskyille potentiaalisen pesimäympäristön, on mahdollista, että pääskyt pesivät niissä myös jatkossa. Tästä syystä lupa rankapuupinojen hävittämiseen pesimäkauden ulkopuolella niissä mahdollisesti olevista terva- ja räystäspääskyjen pesistä huolimatta on voimassa toiminnan arvioidun voimassaolon ajan, eli vuoden 2034 loppuun asti. Hakija on hakenut lupaa rankapuupinojen hävittämälle pesimäajan ulkopuolella 1.8.–31.3. Lupa on kuitenkin myönnetty ajalle 1.9.–31.3., jotta pääskyjen pesinnät ovat varmasti ohi ennen haketuksen aloittamista.

Pääskyjen pesien siirtäminen on erittäin vaikeaa, sillä ne hajoavat hyvin helposti. Lisäksi niiden etsiminen rankapuupinoista vaarantaisi yleistä turvallisuutta, sillä pinot voisivat niille kiivetessä sortua. Rankapuupinot tarvitaan hakkeeksi ja niiden paikoilleen jättäminen altistaisi läheiset metsät metsätuhoille. Pesien säilyttäminen ei ole mahdollista, eikä ongelmaan ole muuta tyydyttävää ratkaisua, kuin hävittää olemassa olevat pesäpaikat ja korvata ne keinopesillä.

Tämä poikkeuslupa koskee vain terva- ja räystäspääskyjen pesien hävittämistä pesimäajan ulkopuolella. Mikäli alueella havaitaan muiden pesäpaikkauskollisten lajien pesintöjä, tulee niiden osalta hakea uutta poikkeuslupaa. Lupa ei voi myöskään siirtää toiselle toimijalle, vaikka lupa-aikaa olisi toiminnan päättyessä vielä jäljellä.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Laki metsätuhojen torjunnasta (1087/2013) 1 §, 3 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

Valtioneuvoston asetus (1215/2023) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Päätöksen voimaantulo

Varsinais-Suomen ELY-keskus on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Luvan mukaisiin toimenpiteisiin tulee voida ryhtyä ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Lämmöntuotannon turvaamiseksi varastoitu puutavara tulee voida hakettaa ja toimittaa polttoaineeksi lämmöntuotannon tarpeiden mukaisesti. Lisäksi puutavara tulee toimittaa pois varastointipaikalta metsätuholain edellyttämässä aikataulussa. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida sen luonteen vuoksi lykätä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Saija Porramo ja ratkaissut yksikön päällikkö Olli Mattila.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

Pirkanmaan ELY-keskus kirjaamo.pirkanmaa@ely-keskus.fi

Sisä-Suomen poliisilaitos kirjaamo.sisa-suomi@poliisi.fi

Hämeenkyrön kunta kirjaamo@hameenkyro.fi

SLL Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri ry. pirkanmaa@sll.fi

Pirkanmaan lintutieteellinen yhdistys ry (PiLY) pily@pily.fi

Tapiola Pirkanmaa-Keski-Suomi ry info@tapiolary.com

Suoritemaksu 316 €

Tämä asiakirja VARELY/8694/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/8694/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Porramo Saija 11.02.2025 09:54

Ratkaisija Mattila Olli 11.02.2025 10:26

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näydetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiannona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näydetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Hämeenlinnan hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 270 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna

Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, 1. krs, 13100 Hämeenlinna

Puhelin: 029 56 42210

Telefax: 029 56 42269

Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuiimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.